

сильна і високорозвинена культура сприяє зміцненню їх позицій, збільшенню прибутку та підвищенню ефективності роботи співробітників.

Отже, саме рівень корпоративної культури визначає рівень конкурентоспроможності компанії. Сьогодні триває процес його формування в умовах ринкової економіки і формування корпоративного законодавства. Щоб зміцнити ринок, підвищити конкурентоспроможність, необхідно сформувати позитивну корпоративну культуру. Це особливо важливо сьогодні, коли економіка України пройшла курс європейської інтеграції.

Бібліографія

1. Дяків О. П. Основні складові формування корпоративної культури в організації / О. Дяків //Формування ринкової економіки: зб. наук. праць. – Соціально-трудові відносини: теорія і практика. – К.: КНЕУ, 2010. – Т. 3.– С. 94–100.

2. Лопухова К. О. Вплив корпоративної культури на соціальні процеси підприємства / К. Лопухова //Вісник економіки транспорту і промисловості. – 2010. – № 31. – С. 216–219.

3. Смоленюк П. С. Корпоративна культура як основа розвитку організації / П. Смоленюк //Наука й економіка. – 2010. – № 1. – С. 123–128.

Вадим СОБЧУК

Тернопільський національний економічний університет, Україна

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АУДИТУ УМОВ ТА БЕЗПЕКИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У разі перевірки державними контролюючими органами, відсутності на підприємстві штатного співробітника з охорони праці, настання нещасного випадку та в низці інших випадків законодавець вимагає обов'язково проводити аудит з охорони праці. Метою аудиту умов праці та безпеки є практична діагностика коректності реалізації програм безпеки і здоров'я в організації через виявлення порушень правил і стандартів роботи як роботодавцем так і найманим працівником. Результатом роботи у цьому напрямку є оцінка виробничих умов і процесів, які потенційно можуть завдати шкоди здоров'ю працівників через поширення захворювань, виникнення стресових ситуацій, настання нещасних випадків. Конституція України положеннями 43-ьої статті гарантує кожному громадянину нашої країни право на умови праці, що відповідають вимогам безпеки та гігієни праці і не є шкідливими. Основний закон гарантує соціальне забезпечення у старості, у разі хвороби, повної або часткової втрати працездатності,

інвалідності, нещасного випадку, визначає особливості організації видів робіт для певних категорій населення, забороняє використовувати працю жінок на важких і шкідливих для здоров'я виробництвах.

Законодавство про охорону праці [1] чітко відбиває правила організації, планування і фінансування заходів з охорони праці на підприємствах, визначає правила з техніки безпеки і виробничої санітарії, а нормами закону встановлено спеціальні правила щодо охорони праці жінок, молоді та осіб з пониженою працездатністю. Крім того чітко прописана діяльність органів державного і громадського контролю в галузі охорони праці та відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.

Залежно від напрямків аудиту та поставлених завдань аудиторські групи діагностують різноманітні сфери виробничої безпеки [2; с. 62]. Передусім це дотримання законодавчих та інших нормативно-правових актів у сфері охорони праці та оцінки ефективності управління виробничими ризиками як от виконання робіт з підвищеною небезпекою, експлуатація обладнання підвищеної небезпеки тощо. Важливим полем роботи аудиторів є вивчення організаційних аспектів і ресурсної забезпеченості діяльності системи управління охороною праці, проведення навчання персоналу з питань охорони праці, розподіл функцій, обов'язків та прав відповідальних за ці питання осіб.

Надзвичайно важливою є також й аналітика нещасних випадків і реалізація заходів щодо їх недопущення. Нещасним вважається випадок, який стався з людиною через непередбачені обставини та умови, через що була завдана шкода здоров'ю людини або наступила смерть потерпілого [3; с. 95].

Але необхідно розуміти, що причини появи нещасних випадків в виробництві мають різну природу і можуть походити від різних суб'єктів. Звісно, якась частка таких подій визначена факторами випадковості. А от погано підготовлене чи несправне устаткування, наявність небезпечних хімічних чи фізичних агентів, випромінювання, інтенсивна і важка робота, перевтома, шум, недостатня освітленість створюють сукупно небезпечні умови праці вина за котрі лежить на роботодавцеві. Але попередити повністю нещасні випадки тільки покращенням умов праці видається не реальним якщо дії самих працівників стають причинами нещасних випадків: тут нехтування правилами техніки безпеки, захисним одягом та іншими засобами.

Аудитору вкрай важливо встановити істинні причини появи описуваних негараздів на підприємстві. Важливою передумовою коректних аудиторських заключень може стати інформаційна аналітична база перевірки. Вихідною її основою, на яку спирається аудитор, є

наявна документація з охорони праці та техніки безпеки з точки зору її повноти, обсягу та правильності ведення, а також наскільки якісно планується робота з охорони праці. Важливо щоб на підприємстві планувалися медичні огляди, навчання працівників з охорони праці, здійснювався інструктаж з електро- і пожежної безпеки.

Але для аудитора важливим є не стільки факт присутності / відсутності тих чи інших внутрішніх актів і розпоряджень. Чи не найголовнішим тут є їх дотримання і неухильне їх виконання. Аудитору чи їх групам необхідно збирати уточнену інформацію на предмет виконання персоналом правил техніки безпеки й охорони праці, ступеня забезпечення працівників необхідними засобами індивідуального захисту та наскільки працівники ознайомлені з нормами чинного законодавства, вимогами правил внутрішнього розпорядку, правами і обов'язками працівників, ефективності здійснюваних раніше заходів щодо поліпшення умов праці.

Часто аби зрозуміти істинні причини появи нещасних випадків аудитору треба дослідити психологічний клімат у трудовому колективі, який теж відчутно впливає на захворюваність і виникнення таких інцидентів. Відсутність стабільності, загроза скорочення, ворожі стосунки, некомпетентний менеджмент, відсутність перспектив зростання нерідко приводять до депресії. Тому робота щодо забезпечення соціально-психологічної психофізіологічної безпеки праці є вкрай важливою.

Бібліографія

1. Закон України «Про охорону праці» зі змінами // <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>

2. Омельченко О. В., Закладній О. А. Методика проведення аудиту умов праці за допомогою реалізації програми безпеки здоров'я на підприємстві // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. - № 3 (227), 2016. – С. 61-64.

3. Слівінська Н. М., Файфура В. В. Аудит персоналу. Навчально-методичний посібник. – Тернопіль: Економічна думка, 2014. – 172 с.

Марія СОРОКА

Тернопільський національний економічний університет, Україна

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КЛІМАТ – ЯК ФАКТОР ЗРОСТАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАЦІ В ОРГАНІЗАЦІЇ

Найважливішим завданням тієї чи іншої організації є створення позитивного соціально-психологічного клімату в колективі.

На сьогодні, у час швидкого науково-технічного прогресу та